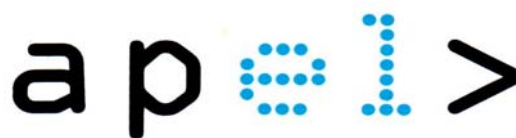

Association of Electronic Press,
Republic of Moldova MD-2012
Sciusev str., No. 73-of.1 Chisinau city
t./f:(+37322) 211 254
e-mail: apel_md@yahoo.com

**Monitorizarea știrilor și emisiunilor tematice
la postul de televiziune Moldova 1 și Radio Moldova**

Proiectul Asociației Presei Electronice „APEL”

***„Monitorizarea activității Companiei Teleradio Moldova
în procesul ei de transformare în Instituție Publică”,***

**cu sprijinul
Fundației Soros-Moldova**

**Raport
3 - 31.01.2005**

(Chișinău, Republica Moldova)

SUMAR:

Cadrul metodologic	3
Glosarul termenilor	3
Știri radio și tv	
- date generale	4
- registrul geografic și agenda tematică	4
- actori mediatizați	9
- mediatizarea partidelor politice	12
- natura știrilor	13
- diversitatea surselor	14
- concluzii	15
Subiecte/emisiuni radio și tv	
- date generale	16
- registrul geografic și agenda tematică	16
- actori mediatizați	20
- mediatizarea partidelor politice	23
- natura subiectelor/emisiunilor	24
- diversitatea surselor	25
- concluzii	26
- anexă	27

CADRUL METODOLOGIC

Perioada – 3 - 31 ianuarie anul 2005. Monitorizarea cuprinde întregul serviciu de programe cu excepția unei părți nesemnificative din volumul total general de emisie al celor două instituții mediatice care, din motive tehnice (bruij, dispariția semnalului) nu a putut fi monitorizat.

Obiectul monitorizării: știri interne; subiecte/emisiuni tematice (muzica, spectacolele, filmele au fost atribuite domeniului tematic general “cultură” și au fost evaluate, după caz, doar ca număr/durată/frecvență)

Scop: urmărirea procesului de transformare a Companiei “Teleradio-Moldova” în instituție publică națională a audiovizualului, prin prisma conținutului serviciului de programe.

Autorul monitorizării: centrul SIMON al Asociației Presei Electronice APEL

GLOSARUL TERMENILOR

Tipologia emisiunilor:

știri interne - știri în cadrul buletinelor de știri sau în cadrul programelor de actualități care se referă la realitățile din interiorul țării;

subiecte/emisiuni tematice în cadrul programelor de orice gen (*exceptând buletinele de știri, publicitatea, muzica, spectacolele la radio; buletinele de știri, programele de actualități, publicitatea, muzica și filmele la tv*), care abordează teme de interes public.

Frecvența mediatizării – numărul de apariții/menționări al obiectului mediatizat indiferent de formă (vorbită directă ori indirectă).

Durata mediatizării – timpul aparițiilor/menționărilor obiectului mediatizat.

Natura știrilor și subiectelor/emisiunilor mediatizate:

conflictuală – reflectarea evenimentelor, faptelor în care sînt implicate părți aflate în conflict sau reflectarea evenimentelor asupra cărora există opinii contradictorii, controversate;

neconflictuală – reflectarea evenimentelor, faptelor cotidiene în care nu sînt implicate părți aflate în conflict sau asupra cărora nu există opinii contradictorii.

Geografia știrilor, subiectelor/emisiunilor tematice – locul geografic la care se face referință.

Surse – numărul de surse independente una de alta în prezentarea evenimentului, faptului, fenomenului.

Actori:

instituționalizați – instituții de stat; administrație publică centrală și locală și subdiviziunile lor; partide, formațiuni politice; instituții sociale neangajate (Biserică, Sindicate, Societate Civilă etc);

personalizați – lideri de stat, lideri politici, lideri neangajați politic, persoane publice afiliate sau neafiliate puterii.

Timpi de antenă:

timpi de antenă oferiți gratuit – spațiu de emisie acordat de către instituție concurenților electorali pentru agitație electorală;

timpi de antenă oferiți contra plată – spațiu de emisie acordat de către instituție concurenților electorali pentru publicitate electorală.

ȘTIRI RADIO ȘI TV

DATE GENERALE

În intervalul de timp 3-31 ianuarie 2005 IPNA Compania Teleradio Moldova a difuzat în spațiul temporal monitorizat **565** de programe de știri radio și tv, inclusiv **428** de buletine radiofonice (**1279** știri) cu durată de **157216** secunde la Radio Moldova și **137** de programe informative (**1006** știri) cu durată de **104761** secunde la TV Moldova 1.

Prezentul studiu analizează exclusiv știrile interne.

REGISTRUL GEOGRAFIC ȘI AGENDA TEMATICĂ

Programele informative ale Companiei Teleradio Moldova, examinate din perspectiva registrului geografic al evenimentelor reflectate, denotă prezențele a **36** de localități în știrile radio și a **27** – în cele tv. Audiovizualul public în ianuarie a acordat prioritate evenimentelor produse în capitală. Astfel, ele la Radio Moldova au fost oglindite în **77.78** la sută ca frecvență și **72,99%** ca durată din totalul de știri interne difuzate cu localitatea menționată. Alături de Chișinău, în topul celor mai mediatizate 10 localități, au intrat Cahul, Dondușeni, Strășeni, Briceni, Bender, Tiraspol și altele (a se vedea tabelele 1 și 1.1), în ansamblu întrunind **88,89%** ca frecvență și **87.70%** ca durată din totalul de știri interne cu localitatea menționată. Reflectarea evenimentelor din celelalte **26** de localități a constituit respectiv **11,11 %** ca frecvență și **12.30%** ca durată din știrile interne.

Tabelul 1. Geografia stirilor radio (frecvența)

Localitatea	Total	%
Chișinău	462	77,78
Strășeni	11	1,85
Cahul	10	1,68
Briceni	8	1,35
Bender	7	1,18
Tiraspol	7	1,18
Dondușeni	6	1,01
Edineț	6	1,01
Fălești	6	1,01
Comrat	5	0,84

Tabelul 1.1. Geografia stirilor radio (durata, sec.)

Localitatea	Total	%
Chișinău	56408	72,99
Cahul	1896	2,45
Dondușeni	1360	1,76
Briceni	1310	1,70
Rîșcani	1285	1,66
Bender	1175	1,52
Tiraspol	1167	1,51
Strășeni	1115	1,44
Căușeni	1055	1,37
Edineț	1005	1,30

TV Moldova 1, de asemenea, a acordat prioritate evenimentelor produse în Chișinău. Ele au fost în vizorul programelor de știri în următoarea proporție: **62,87%** ca frecvență și **59,96%** ca durată în contextul general de știri interne. Primele zece localități, mediatizate în cea mai mare măsură de TV Moldova 1, au acumulat **87,04%** ca frecvență și **88,62%** ca durată din totalul știrilor interne. De notat, că topul de la TV Moldova 1 al celor mai mediatizate **10** localități repetă în proporție de circa 40-50 la sută ca frecvență și durată lista respectivă de la Radio Moldova (a se vedea tabelele 2 și 2.1). Altor **16** localități la care în ianuarie TV Moldova 1 a făcut referință le-a revenit respectiv **12,96 %** ca frecvență și **11,38 %** ca durată din timpii de antenă ai știrilor interne.

Tabelul 2. Geografia stirilor tv (frecvența)

Localitatea	Total	%
Chișinău	320	62,87
Bălți	29	5,70
Cantemir	17	3,34
Edineț	14	2,75
Comrat	12	2,36
Orhei	12	2,36
Cahul	11	2,16
Tiraspol	11	2,16
Briceni	9	1,77
Rîșcani	8	1,57

Tabelul 2.1. Geografia stirilor tv (durata, sec.)

Localitatea	Total	%
Chișinau	33554	59,96
Bălți	3845	6,87
Briceni	2535	4,53
Cantemir	2395	4,28
Edineț	1325	2,37
Cahul	1265	2,26
Tiraspol	1220	2,18
Comrat	1205	2,15
Orhei	1180	2,11
Șoldănești	1070	1,91

Datele prezentate ne sugerează, că Radio Moldova și TV Moldova 1, pe de o parte, manifestă anumite preferințe comune în stabilirea registrului geografic al evenimentelor reflectate (potrivit observațiilor noastre, ele sunt dictate de itinerarul vizitelor de lucru ale demnitarilor de stat), iar pe de alta, că audiovizualul public nu se distinge prin diversitatea geografică a programelor lor de știri. Monitorizarea ulterioară poate confirma sau infirma această deducție ipotetică.

În perioada de referință TV Moldova 1 a înscris pe agenda buletinelor de știri **66** de domenii tematice, iar Radio Moldova - **71**. Abordarea lor a fost graduală, fapt confirmat de agenda tematică a programelor de știri. Astfel, TV Moldova 1 din cele **66** de domenii tematice abordate a dat preferință la următoarele zece:

Tabelul 3. Topul temelor în programele de știri tv ca frecvență

Tema	Total	%
Cultură	120	11,93
Alegeri	107	10,64
Acțiuni diplomatice	74	7,36
Sănătate	53	5,27
Ceremonii, aniversări	50	4,97
Transnistria	41	4,08
Servicii sociale (termoficare, apă, gaz, canalizare etc.)	40	3,98
Accidente, incendii, infracțiuni	30	2,98
Colaborări social-economice externe	23	2,29
Corupție	23	2,29

Tabelul 3.1 Topul temelor în programele de știri tv ca durată (sec.)

Tema	Total	%
Cultură	16791	16,03
Alegeri	9875	9,43
Sănătate	7135	6,81
Acțiuni diplomatice	5890	5,62
Ceremonii, aniversări	5343	5,10
Servicii sociale (termoficare, apă, gaz, canalizare etc.)	4255	4,06
Transnistria	3490	3,33
Religie	2910	2,78
Persoane în etate	2365	2,26
Societatea civilă	2300	2,20

Aceste teme au fost abordate în proporție de **55,79 %** ca frecvență și de **57,62 %** ca durată din știrile interne difuzate. Celelalte domenii – **56** la număr, au fost valorificate în proporție de **44,21 %** ca frecvență și **42,38 %** ca durată. Un tablou similar constatăm și în agenda tematica adoptată de Radio Moldova. Din cele **71** de domenii tematice explorate în luna ianuarie prioritare au fost următoarele zece: acțiuni diplomatice; alegeri; cultură; Transnistria; educație; sănătate; ceremonii și aniversări; colaborari social economice externe; accidente, incendii, infracțiuni; și agricultură (a se vedea tabelele 4 și 4.1.). Acestea au acoperit **55,03** la sută ca frecvență și **61,43** la sută ca durată segmentul de știri interne. Celelalte **61** de teme reflectate au acumulat **44,97 %** ca frecvență și **38,57 %** ca durată.

Tabelul 4. Topul temelor în programele de știri radio ca frecvență

Teme	Total	%
Acțiuni diplomatice	178	13,92
Alegeri	130	10,16
Cultură	86	6,72
Transnistria	69	5,39
Educație	58	4,53
Sănătate	48	3,75
Ceremonii, aniversări	45	3,52
Colaborări social-economice externe	31	2,42
Accidente, incendii, infracțiuni	30	2,35
Agricultură	29	2,27

Tabelul 4.1 Topul temelor în programele de știri radio ca durată (sec)

Teme	Total	%
Cultură	23470	14,93
Acțiuni diplomatice	17769	11,30
Educație	14830	9,43
Alegeri	10804	6,87
Transnistria	6547	4,16
Ecologie	5470	3,48
Sănătate	4880	3,10
Ceremonii, aniversări	4760	3,03
Religie	4215	2,68
Societatea civilă	3855	2,45

Analiza comparată a agendelor tematice în top de la TV Moldova 1 și Radio Moldova ne permite să tragem cel puțin trei concluzii. Prima. Agendele tematice ale programelor de știri radio și tv sunt simetrice în proporție de 80 la sută ca frecvență și ca durată, fapt ce denotă o anumită politică editorială promovată de IPNA Compania Teleradio Moldova. A doua. Abordarea diferitelor domenii tematice este graduală, asimetrică sau neechilibrată. A treia concluzie este alimentată de primele două: instituția de referință demonstrează tentația de a focaliza atenția publicului asupra unor anumite domenii și de a-l sustrage de la altele.

În luna ianuarie printre temele abordate în cea mai mică măsură s-au numărat:

Teme	Total	%
Activități parlamentare	2	0,16
Opoziția parlamentară MD	2	0,16
Informatică	1	0,08
Opoziția parlamentară PPCD	1	0,08
Sindicate	1	0,08
Trafic de ființe umane	1	0,08
Turism	1	0,08
Calitatea guvernării	1	0,08
Demografie	1	0,08
Familia	1	0,08

ACTORII MEDIATIZAȚI

În programele de știri monitoriate ale IPNA Compania Teleradio Moldova în perioada de referință au fost mediatizați în ansamblu **101** actori instituționalizați și personalizați, inclusiv la Radio Moldova – **47** de actori instituționalizați și **10** personalizați, iar la TV Moldova 1 – respectiv, **32** și **12**.

Cel mai mediatizat actor instituționalizat atât la TV Moldova 1, cât și la Radio Moldova a fost Comisia Electorală Centrală (respectiv **45** și **66** de apariții). La TV Moldova 1 acest actor, în topul celor mai mediatizați 10 actori instituționalizați, este urmat de instituțiile puterii centrale de stat, unele formațiuni politice, autoritățile transnistrene și administrația publică locală (a se vedea tabelele 5, 5.1), iar la Radio Moldova – aproape în totalitate de agenții puterii (a se vedea tabelele 6 și 6.1).

Tabelul 5. Top 10 actori instituționalizați în știrile tv ca frecvență

Actori	Total	%
Comisia Electorală Centrală	45	24,06
Guvern	18	9,63
Ministerul Afacerilor Externe	14	7,49
Autotități transnistrene	13	6,95
Ministerul Sănătății	12	6,42
APL Chișinău	8	4,28
APL Bălți	8	4,28
Ministerul Afacerilor Interne	6	3,21
Ministerul Economiei	5	2,67

Tabelul 5.1 Top 10 actori instituționalizați în știrile tv ca durată

Actori	Total	%
Comisia Electorală Centrală	3465	21,94
Guvern	1530	9,69
Ministerul Sănătății	1300	8,23
Autotități transnistrene	975	6,17
APL Bălți	960	6,08
Ministerul Afacerilor Externe	920	5,82
Ministerul Afacerilor Interne	735	4,65
APL Chișinău	585	3,70
Ministerul Educației	450	2,85
PCRM	435	2,75

Tabelul 6. Top 10 actori instituționalizați în știrile radio ca frecvență

Actori	Total	%
Comisia Electorală Centrală	66	12,34
Guvern	40	7,48
Ministerul Afacerilor Interne	36	6,73
Autorități Gagauz Yeri	30	5,61
Ministerul Afacerilor Externe	25	4,67
Ministerul Reintegrării	24	4,49
Departamentul Statistică și Sociologie	23	4,30
Departamentul Vamal	23	4,30
Ministerul Apărării	22	4,11
Ministerul Educației	22	4,11

Tabelul 6.1 Top 10 actori instituționalizați în știrile radio ca durată

Actori	Total	%
Comisia Electorală Centrală	4316	9,60
Ministerul Afacerilor Interne	3825	8,51
Ministerul Educației	3590	7,99
Guvern	3245	7,22
Ministerul Reintegrării	2935	6,53
Ministerul Afacerilor Externe	2613	5,81
Ministerul Justiției	2330	5,18
Ministerul Apărării	2095	4,66
Ministerul Sănătății	1795	3,99
Departamentul Vamal	1690	3,76

Mediatizarea actorilor personalizați a fost diferită la TV Moldova 1 și Radio Moldova. Serviciul public de televiziune a dat prioritate absolută actorilor puterii (excepție fiind președintele CEC), Astfel, în capul listei celor mai mediatizați 10 actori personalizați la TV Moldova 1, ca frecvență, au fost: Vladimir Voronin - 54 de apariții; Vasile Tarlev - 12 apariții; Eugenia Ostapciuc - 11 apariții. Ceilalți actori din această listă au fost mediatizați într-o măsură mai mică (a se vedea tab. 7 și 7.1).

Tabelul 7. Top 10 actori personalizați în știrile tv ca frecvență

Actori	Total	%
Vladimir Voronin - Președinte	54	50,00
Vasile Tarlev - Prim-Ministru	12	11,11
Eugenia Ostapciuc - Speaker	11	10,19
Andrei Strătan – Ministrul Afacerilor Externe	10	9,26
Petru Railean – Președinte CEC	5	4,63
Vasile Șova - Ministrul Reintegrării	5	4,63
Marian Lupu – Ministrul Economiei	3	2,78
Zinaida Grecianîi – Ministrul Finanțelor	3	2,78
Andrei Gherman – Ministrul Sănătății	2	1,85
Iacob Timciuc – Ministrul Energeticii	1	0,93

Tabelul 7.1 Top 10 actori personalizați în știrile tv ca durata

Actori	Total	%
Vladimir Voronin	5105	48,13
Vasile Tarlev – Prim - Ministru	980	9,24
Andrei Strătan – Ministrul Afacerilor Externe	950	8,96
Andrei Gherman – Ministrul Sănătății	915	8,63
Marian Lupu – Ministrul Economiei	865	8,15
Eugenia Ostapciuc - Speaker	630	5,94
Petru Railean – Președinte CEC	380	3,58
Zinaida Grecianîi – Ministrul Finanțelor	357	3,37
Vasile Șova - Ministrul Reintegrării	175	1,65
Iacob Timciuc – Ministrul Energeticii	115	1,08

Radio Moldova, spre deosebire de TV Moldova 1, a avut în vizor un spectru mai divers de actori personalizați: alături de reprezentanții puterii (V.Voronin, V.Tarlev, E.Ostapciuc, miniștri, etc.), în topul celor mai mediatizați 10 actori personalizați au figurat președintele CEC, liderii opoziției S.Urechean și Iu.Roșca (a se vedea tabelele 8 și 8.1).

Tabelul 8. Top 10 actori personalizați în știrile radio ca frecvență

Actori	Total	%
Vladimir Voronin - Președinte	40	50,63
Petru Railean - Președinte CEC	11	13,92
Andrei Strătan – Ministrul Afacerilor Externe	9	11,39
Eugenia Ostapciuc - Speaker	7	8,86
Vasile Șova – Ministrul Reintegrării	5	6,33
Serafim Urechean - Primar	3	3,80
Ignesa Iftodi – Vice- Ministrul Culturii	1	1,27
Iurie Roșca - PPCD	1	1,27
Serafim Urechean - BMD	1	1,27
Vasile Tarlev - Prim-Ministru	1	1,27

Tabelul 8.1 Top 10 actori personalizați în știrile radio ca durata

Actori	Total	%
Vladimir Voronin - Președinte	2797	48,24
Vasile Șova - Ministrul Reintegrării	1065	18,37
Petru Railean - Președintele CEC	612	10,56
Andrei Strătan – Ministrul Afacerilor Externe	515	8,88
Eugenia Ostapciuc - Speaker	375	6,47
Vasile Tarlev - Prim-Ministru	150	2,59
Serafim Urechean - Primar	114	1,97
Iurie Roșca - PPCD	75	1,29
Ignesa Iftodi – Vice- Ministrul Culturii	70	1,21
Serafim Urechean - BMD	25	0,43

Datele prezentate indică partizanatul politic aplicat de IPNA Compania Teleradio Moldova în mediatizarea actorilor politici, precum și tendința acestei instituții a audiovizualului public de a prezenta realitatea curentă prin optica puterii. În context, vom menționa că reprezentanții societății civile lipsesc printre cei mai mediatizați actori.

MEDIATIZAREA PARTIDELOR POLITICE

Partidele politice au avut o prezență diferită în programele de știri radio și tv monitorizate. TV Moldova 1 a mediatizat activitatea a **4** partide sau formațiuni politice (PCRM, Patria-Rodina, PPCD, PSDM), iar Radio Moldova - **7** (PCRM, BMD, PPCD, PSDM, Ravnopravie, Patria-Rodina si Frațiunea parlamentara MD). Prezențele lor în programele de știri au variat de la 4 până la **1** la TV Moldova 1 și de la **16** la **1** la Radio Moldova.

Atât la Radio Moldova, cât și la TV Moldova 1 ca frecvență și durată pe primul loc s-a situat PCRM. (a se vedea tabelele 9, 9.1, 10 și 10.1).

Tabelul 9. Top partide în știrile radio ca frecvență

PCRM	16	40,00
BMD	12	30,00
PPCD	6	15,00
PSDM	3	7,50
Patria-Rodina	1	2,50
Ravnopravie	1	2,50
Fracțiune parlamentară MD	1	2,50

Tabelul 9.1 Top partide în știrile radio ca durata

PCRM	1331	65,70
BMD	330	16,29
PPCD	265	13,08
PSDM	55	2,71
Fracțiune parlamentară MD	30	1,48
Patria-Rodina	10	0,49
Ravnopravie	5	0,25

Tabelul 10. Top partide în știrile tv ca frecvență

PCRM	4	40,00
Patria Rodina	3	30,00
PPCD	2	20,00
PSDM	1	10,00

Tabelul 10.1 Top partide în știrile tv ca durata

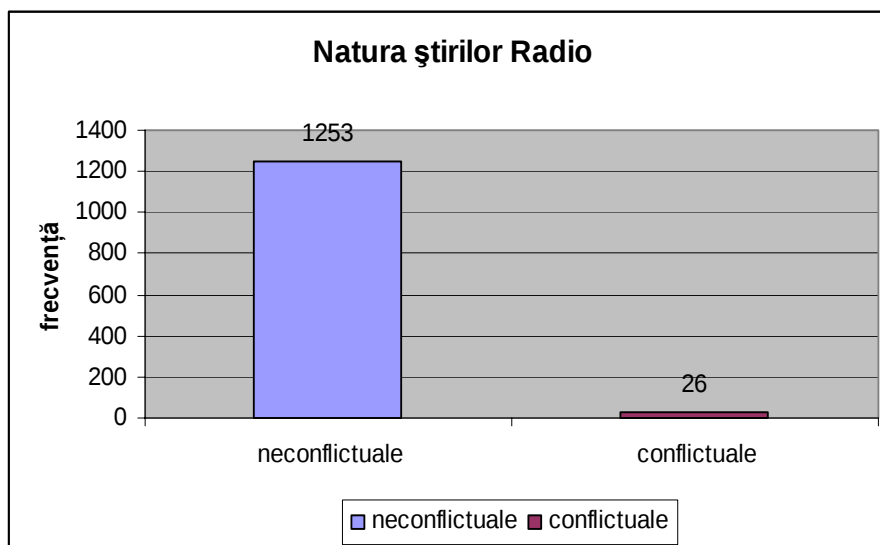
PCRM	435	48,33
Patria Rodina	310	34,44
PSDM	90	10,00
PPCD	65	7,22

Modul în care au fost mediatizate formațiunile politice (ca fapt, eveniment, atitudine), conjugat cu mediatizarea preferențială a actorilor puterii, contribuie, pe de o parte, la fortificarea efectelor mediatizării puterii ca expresie a PCRM în calitate de partid de guvernământ, iar pe de alta – la defavorizarea pluralismului politic în programele de știri ale IPNA Compania Teleradio Moldova.

NATURA ȘTIRILOR

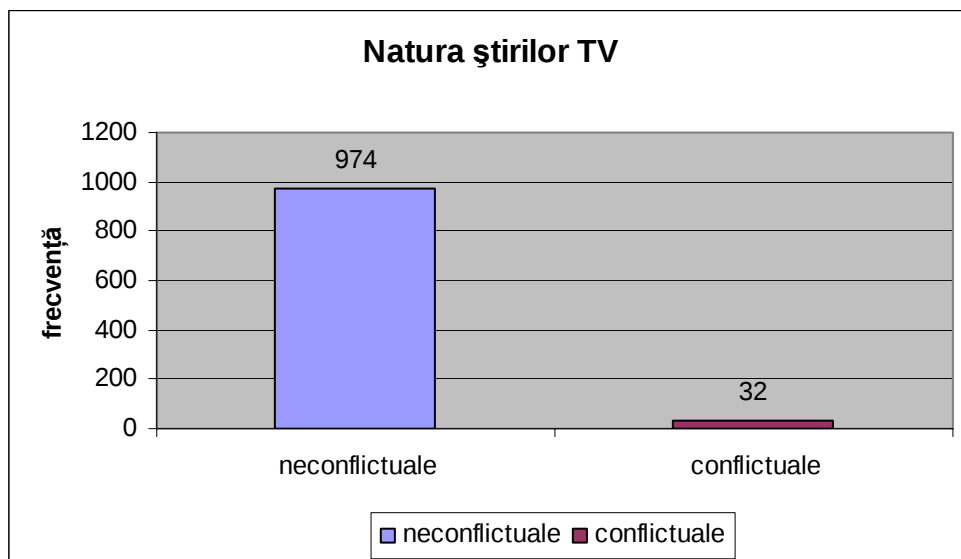
Majoritatea absolută a știrilor difuzate de IPNA Compania Teleradio Moldova sunt axate pe reflectarea pozitivă sau neutră a evenimentelor. Astfel, Radio Moldova a difuzat **1253** de asemenea știri pe durata de **155244** de secunde. Abordarea critică/negativă a fost aplicată în **26** cazuri pe durata de **2492** secunde. (vezi Diagrama nr.1)

Diagrama nr.1

TV Moldova 1 în **974** știri (**100 507** secunde) a prezentat evenimentele de referință în contexte pozitive sau neutre, iar în **32** de cazuri (**4254** secunde) – în contexte critice/negative. (vezi Diagrama nr.2)

Diagrama nr.2

Asemenea abordare a evenimentelor riscă să creeze o realitate virtuală, lipsită de probleme și dificultăți, contradicții și antagonisme. Ea este capabilă să inducă în eroare publicul, căruia pe această cale I se inoculează o imagine falsă sau distorsionată despre realitatea socială existentă în Republica Moldova.

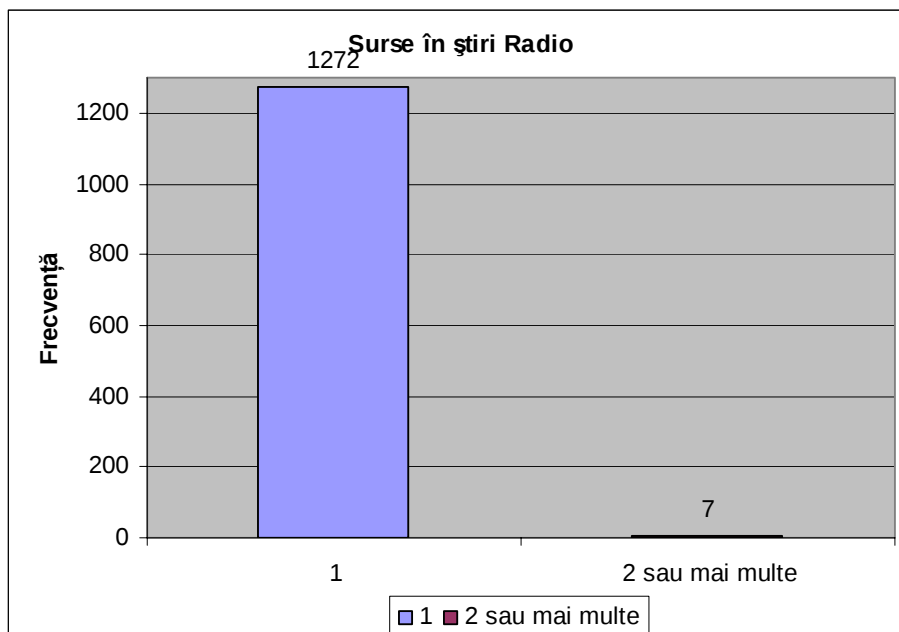
DIVERSITATEA SURSELOR

Știrile radio și tv, difuzate de IPNA în luna ianuarie, în partea lor covârșitoare s-au axat pe o singură sursă de documentare (a se vedea tabelele 11 și 12).

Tabelul 11. Surse știri radio

Surse	Total știri	%
1	1272	99,45
2 sau mai multe	7	0,55

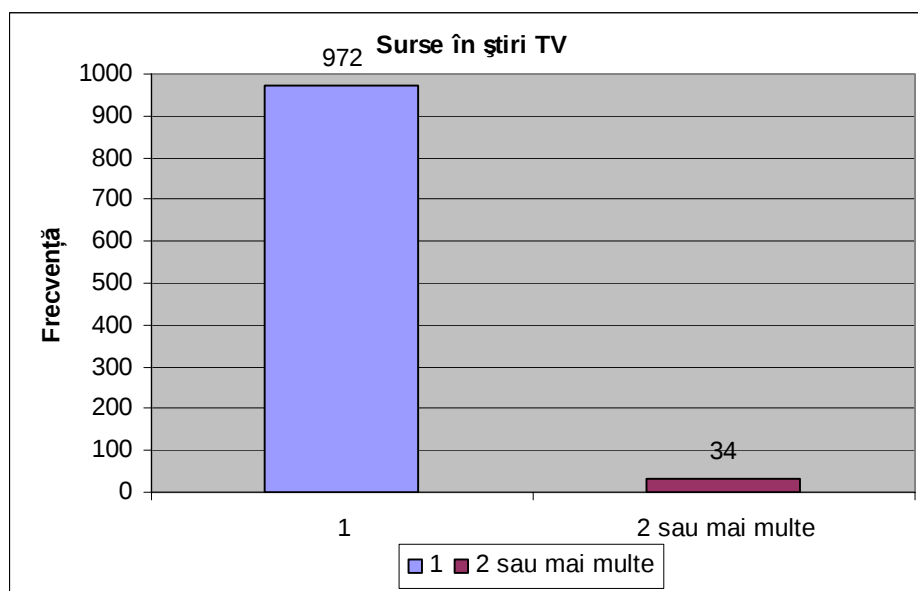
Diagrama nr.3

Tabelul 12. Surse știri tv

Surse în știri	Total știri	%
1	972	96,63
2 sau mai multe	34	3,37

Diagrama nr.4

Acest fapt conduce la defavorizarea diversității de opinii și la interpretarea unilaterală a evenimentelor tratate, precum și la promovarea doar a unei singure viziuni asupra faptelor și fenomenelor.

SUBIECTE/EMISIUNI TEMATICE RADIO ȘI TV

DATE GENERALE

În intervalul de timp 3-31 ianuarie 2005 au fost monitorizate la IPNA Compania Teleradio Moldova **1598** subiecte/emisiuni tematice la radio și tv, inclusiv **833** cu durată de **1020683** secunde la Radio Moldova și **765** cu durată de **973886** secunde la TV Moldova 1.

REGISTRUL GEOGRAFIC SI AGENDA TEMATICA

În perioada monitorizării, Compania Teleradio Moldova, a prezentat în cadrul emisiunilor tematice **34** de localități la radio și **24** – la tv. Cel mai mediatizat s-a dovedit a fi municipiul Chisinau. La Radio Moldova el a avut **81** de apariții exprimate în **30.68** % ca frecvență și **59.83**% ca durată din numărul total de localități menționate. În topul celor mai mediatizate 10 localități la Radio Moldova, au mai intrat Cahul, Strășeni, Dondușeni, Căușeni, Cantemir, Fălești, Briceni, Bălți și Călărași în ansamblu întrunind **67.80**% ca frecvență și **84.94**% ca durată din numărul total de localități menționate. Evenimentele din celelalte **24** de localități au fost reflectate, respectiv, în **32.20**% ca frecvență și **15.06**% ca durată.

Tabelul 1. Geografia subiectelor radio (frecvența)

Localitatea	Total	%
Chișinau	81	30,68
Cahul	17	6,44
Strășeni	15	5,68
Dondușeni	14	5,30
Căușeni	12	4,55
Cantemir	9	3,41
Fălești	9	3,41
Briceni	8	3,03
Bălți	7	2,65
Călărași	7	2,65

Tabelul 1.1. Geografia subiectelor radio (durata, sec.)

Localitatea	Total	%
Chișinau	70819	59,83
Căușeni	6390	5,40
Cahul	5800	4,90
Dondușeni	4015	3,39
Edineț	3120	2,64
Strășeni	2965	2,50
Ceadâr-Lunga	2105	1,78
Cantemir	1810	1,53
Drochia	1790	1,51
Bălți	1730	1,46

TV Moldova 1, de asemenea, a acordat prioritate municipiului Chișinău care a constituit **43,16%** ca frecvență și **74,02%** ca durată în contextul general de subiecte/emisiuni. Primele zece localități, mediatizate în cea mai mare măsură de TV Moldova 1, au acumulat **80 %** ca frecvență și **96,28%** ca durată.

Tabelul 2. Geografia subiectelor/emisiunilor tv (frecvența)

Localitatea	Total	%
Chișinău	41	43,16
Criuleni	6	6,32
Cahul	5	5,26
Fălești	5	5,26
Anenii Noi	4	4,21
Bălți	3	3,16
Comrat	3	3,16
Hîncești	3	3,16
Orhei	3	3,16
Telenești	3	3,16

Tabelul 2.1. Geografia subiectelor/emisiunilor (durata, sec.)

Localitatea	Total	%
Chisinau	46040	74,02
Briceni	2410	3,87
Sîngerei	1830	2,94
Taraclia	1700	2,73
Criuleni	1685	2,71
Bălți	1625	2,61
Călărași	1420	2,28
Cantemir	1185	1,91
Anenii Noi	1065	1,71
Cahul	925	1,49

Spre deosebire de știri, subiectele/emisiunile tematice permit o distribuie mai proporțională a atenției IPNA pentru arealurile zonale. Se atestă, însă, concentrarea interesului în Chișinău și în alte câteva zone. Localități ca Basarabeasca, Căușeni, Ceadâr-Lunga, Dondușeni, Edineț, Ialoveni, Leova, Nisporeni, Ocnița, Șoldănești, Ștefan-Vodă, Ungheni și altele au lipsit practic în emisiunile tematice de la Moldova 1. În schimb, aici ca și la Radio Moldova, anumite regiuni sunt preferate, cum ar fi Bălți, Cahul, Cantemir ș.a.

În perioada de referință agenda subiectelor/emisiunilor TV Moldova 1 a înscris **44** de teme, iar Radio Moldova - **51**. TV Moldova 1 din cele **44** de domenii tematice abordate a dat preferință următoarelor zece:

Tabelul 3. Topul temelor în subiecte/emisiuni tv ca frecvență

Tema	Total	%
Cultură	399	52,16
Educație	93	12,16
Istorie (a localității, țării, lumii, familiei etc.)	37	4,84
Sănătate	21	2,75
Accidente, incendii, infracțiuni	14	1,83
Agricultură	11	1,44
Sport	11	1,44
Calitatea produselor	10	1,31
Relații interetnice	10	1,31
Religie	9	1,18

Tabelul 3.1 Topul temelor în subiecte/emisiuni tv ca durată (sec.)

Tema	Total	%
Cultură	642145	66,79
Educație	93691	9,74
Istorie (a localității, țării, lumii, familiei etc.)	29830	3,10
Relații interetnice	17180	1,79
Agricultură	17145	1,78
Religie	15485	1,61
Sănătate	14150	1,47
Sport	12120	1,26
Alegeri	10705	1,11
Administrație publică locală:	9860	1,03

Aceste teme au fost abordate în proporție de **80.42 %** ca frecvență și de **89.68 %** ca durată din totalul subiectelor/emisiunilor difuzate monitorizate. Celelalte domenii – **34**, au fost valorificate în proporție de **19.58%** ca frecvență și **10.32%** ca durată.

Un tablou similar constatăm și în agenda tematică adoptată de Radio Moldova. Din cele **51** de domenii tematice explorate în perioada de referință prioritare au fost următoarele zece: cultură, educație, agricultură, religie, sănătate, relații interetnice, tineret, ceremonii aniversări, administrația publică locală și alegeri (a se vedea tabelele 4 și 4.1.). Acestea au acoperit **80.90 %** ca frecvență și **91.80 %** ca durată. Celelalte **41** de teme reflectate au acumulat **19.10 %** ca prezențe și **8.20 %** ca durată.

Tabelul 4. Topul temelor în subiecte/emisiuni radio ca frecvență

Teme	Total	%
Cultură	413	49,58
Educație	73	8,76
Agricultură	60	7,20
Religie	37	4,44
Sănătate	22	2,64
Relații interetnice	17	2,04
Tineret	15	1,80
Ceremonii, aniversări	13	1,56
Administrație publică locală:	12	1,44
Alegeri	12	1,44

Tabelul 4.1 Topul temelor în subiecte/emisiuni radio ca durată (sec)

Teme	Total	%
Cultură	712828	69,84
Educație	86335	8,46
Tineret	40550	3,97
Relații interetnice	27550	2,70
Religie	17105	1,68
Agricultură	15800	1,55
Familia	10761	1,05
Sănătate	10015	0,98
Justiție	8590	0,84
Armată	7450	0,73

Comparând paleta tematică a emisiunilor monitorizate conchidem următoarele:

- ambele structuri mediatice au plasat în circa **50** la sută ca frecvență, și în circa **66 – 70** la sută ca durată emisiuni culturale.
- similară a fost atenția și față de tema educației. Or, aceasta este în vârful topului atât la Moldova 1 cât și la Radio Moldova.
- agendele tematice au fost elaborate neechilibrat, acordându-se atenție insuficientă temelor de interes sporit, cum ar fi sănătatea, familia, calitatea produselor, etc.

În luna ianuarie printre temele abordate în cea mai mică măsură s-au numărat:

Teme	Total	%
Comerț	1	0,12
CSI	1	0,12
Demografie	1	0,12
Integrare UE	1	0,12
Invenții	1	0,12
Investiții	1	0,12
Mass-media	1	0,12
Migrație	1	0,12
Șomaj	1	0,12
Trafic de ființe umane	1	0,12

ACTORII MEDIATIZAȚI

În subiectele/emisiunile monitorizate IPNA Compania Teleradio Moldova a mediatizat în ansamblu **96** de actori instituționalizați și personalizați, inclusiv la Radio Moldova – **35** instituționalizați și **12** personalizați, la TV Moldova 1 – respectiv **33** și **16**.

Cel mai mediatizat actor instituționalizat, în emisiunile tematice, monitorizate atât la TV Moldova 1, cât și la Radio Moldova, după frecvență, a fost Comisia Electorală Centrală (respectiv **24**, or **13,11%** și **35**, or **16,06%**). La Moldova 1 acest actor este primul în top și ca durata aparițiilor sale. Topul celor mai mediatizați 10 actori instituționalizați cuprinde formațiuni politice, instituții ale puterii centrale de stat și administrația publică locală (a se vedea tabelele 5, 5.1). Aceeași actori coincid la Moldova 1 și la Radio Moldova în proporție de 70 la sută ca frecvență și 50 la sută ca durată (a se vedea tabelele 6 și 6.1).

Tabelul 5. Top 10 actori instituționalizați în subiecte/emisiuni tv ca frecvență

Actori	Total	%
Comisia Electorală Centrală	24	13,11
BMD	19	10,38
Guvern	18	9,84
PPCD	14	7,65
PCRM	13	7,10
Ministerul Afacerilor Interne	12	6,56
Autotități transnistrene	11	6,01
Ministerul Afacerilor Externe	8	4,37
PSDM	8	4,37
APL Chișinău	5	2,73

Tabelul 5.1 Top 10 actori instituționalizați în subiecte/emisiuni tv ca durată

Actori	Total	%
Comisia Electorală Centrală	7270	25,63
Ministerul Afacerilor Interne	4760	16,78
Ministerul Sănătății	4525	15,95
Ministerul Educației	3300	11,63
Ministerul Economiei	1190	4,20
APL Cantemir	1185	4,18
APL Criuleni	1185	4,18
BMD	910	3,21
PSDM	665	2,34
PPCD	415	1,46

Tabelul 6 Top 10 actori instituționalizați în subiecte/emisiuni radio ca frecvență

Actori	Total	%
Comisia Electorală Centrală	35	16,06
PCRM	28	12,84
BMD	22	10,09
PPCD	21	9,63
Guvern	13	5,96
Ministerul Justiției	12	5,50
PSDM	12	5,50
Ministerul Afacerilor Externe	11	5,05
Ministerul Afacerilor Interne	8	3,67
Ministerul Reintegrării	5	2,29

Tabelul 6.1 Top 10 actori instituționalizați în subiecte/emisiuni radio ca durată

Actori	Total	%
Ministerul Apărării	4950	18,99
Ministerul Culturii	4180	16,04
Comisia Electorală Centrală	3344	12,83
Ministerul Educației	1855	7,12
Guvern	1350	5,18
PCRM	1173	4,50
Ministerul Justiției	1133	4,35
BMD	933	3,58
PPCD	923	3,54
PSDM	787	3,02

La fel ca și în buletinele de știri, mediatizarea actorilor personalizați în subiecte / emisiuni monitorizate a fost diferită la TV Moldova 1 și Radio Moldova. Serviciul public de televiziune a dat prioritate actorilor puterii, aceștia constituind și ca frecvență și ca durată 70 la sută din top. (a se vedea tabelele 7 și 7.1).

Tabelul 7. Top 10 actori personalizați în subiecte/emisiuni tv ca frecvență

Actori	Total	%
Vladimir Voronin - Președinte	51	40,16
Eugenia Ostapciuc - Speaker	14	11,02
Petru Railean – Președintele CEC	11	8,66
Andrei Strătan – Ministrul Afacerilor Externe	9	7,09
Vasile Șova - Ministrul Reintegrării	9	7,09
Vasile Tarlev - Prim-Ministru	9	7,09
Iurie Roșca - PPCD	5	3,94
Serafim Urechean - BMD	3	2,36
Zinaida Grecianîi - Ministrul Finanțelor	3	2,36
Marian Lupu – Ministrul Economiei	2	1,57

Tabelul 7.1 Top 10 actori personalizați în subiecte/emisiuni tv ca durată

Actori	Total	%
Vladimir Voronin - Președinte	3370	57,85
Petru Railean – Președintele CEC	330	5,67
Vasile Tarlev - Prim-Ministru	290	4,98
Eugenia Ostapciuc - Speaker	270	4,64
Vasile Șova - Ministrul Reintegrării	270	4,64
Iurie Roșca - PPCD	260	4,46
Serafim Urechean - BMD	245	4,21
Zinaida Grecianîi – Ministrul Finanțelor	225	3,86
Andrei Strătan – Ministrul Afacerilor Externe	115	1,97
Valerian Revenco - Ministrul Muncii	110	1,89

Deși în proporție mai mică decât la TV Moldova 1, actorii personalizați – exponenți ai puterii au intrat și în top la Radio Moldova. (a se vedea tabelele 8 și 8.1).

Tabelul 8. Top 10 actori personalizați în subiecte/emisiuni radio ca frecvență

Actori	Total	%
Petru Railean - Ppreședintele CEC	17	28,33
Vladimir Voronin - Președinte	14	23,33
Iurie Roșca - PPCD	8	13,33
Dumitru Braghiș - Deputat	4	6,67
Vasile Șova - Ministrul Reintegrării	3	5,00
Serafim Urechean - BMD	3	5,00
Victor Stepaniuc - Deputat	3	5,00
Eugenia Ostapciuc - Speaker	2	3,33
Nicolae Alexei - Deputat	2	3,33
Vasile Tarlev - Prim-Ministru	2	3,33

Tabelul 8.1 Top 10 actori personalizați în subiecte/emisiuni radio ca durată

Actori	Total	%
Petru Railean - Președintele CEC	962	34,80
Vladimir Voronin - Președinte	708	25,62
Iurie Roșca - PPCD	294	10,64
Dumitru Braghiș - Deputat	158	5,72
Victor Stepaniuc - Deputat	154	5,57
Eugenia Ostapciuc - Speaker	98	3,55
Vasile Tarlev - Prim-Ministru	98	3,55
Vasile Șova - Ministrul Reintegrării	95	3,44
Serafim Urechean - BMD	81	2,93
Andrei Strătan – Ministrul Afacerilor Externe	45	1,63

De remarcat faptul că actori personalizați neangajați politic sau personae publice neafiliate puterii lipsesc în rândul celor mai mediatizați actori din emisiunile monitorizate ale IPNA Companiei Teleradio Moldova.

MEDIATIZAREA PARTIDELOR POLITICE

Partidele politice au avut o prezență diferită în subiectele/emisiunile radio și tv monitorizate. TV Moldova 1 a mediatizat activitatea a 5 partide sau blocuri politice (BMD, PSDM, PPCD, PCRM, Patria-Rodina), iar Radio Moldova - 8 (PCRM, BMD, PPCD, PSDM, Ravnopravie, Patria-Rodina, PDSEM, Frațiunea parlamentară MD). Prezențele lor în subiecte/emisiuni au variat de la **19** până la **2** ori la TV Moldova 1 și de la **28** la **1** dată la Radio Moldova. Ca frecvență și ca durată la Radio Moldova pe primul loc s-a plasat PCRM, iar la TV Moldova - BMD (a se vedea tabelele 9, 9.1, 10 și 10.1).

Tabelul 9. Top formațiuni politice în subiecte/emisiuni radio ca frecvență

Partide	Total	%
PCRM	28	30,43
BMD	22	23,91
PPCD	21	22,83
PSDM	12	13,04
Patria-Rodina	3	3,26
Ravnopravie	3	3,26
PDSEM	2	2,17
Frațiune parlamentară MD	1	1,09

Tabelul 9.1 Top formațiuni politice în subiecte/emisiuni radio ca durată

Partide	Total	%
PCRM	1173	26,27
BMD	933	20,89
PPCD	923	20,67
PSDM	787	17,62
Patria -Rodina	564	12,63
PDSEM	36	0,81
Frațiune parlamentară MD	30	0,67
Ravnopravie	20	0,45

Tabelul 10. Top partide în subiecte/emisiuni tv ca frecvență

Top partide emisiuni frecventa	Total	%
BMD	19	33,93
PPCD	14	25,00
PCRM	13	23,21
PSDM	8	14,29
Patria - Rodina	2	3,57

Tabelul 10.1 Top partide în subiecte/emisiuni tv ca durată

Top partide emisiuni durata	Total	%
BMD	910	37,07
PSDM	665	27,09
PPCD	415	16,90
PCRM	405	16,50
Patria - Rodina	60	2,44

De menționat că prezența a doar cinci formațiuni politice în subiectele/emisiunile IPNA Compania Teleradio Moldova monitorizate indică lipsa pluralismului politic real.

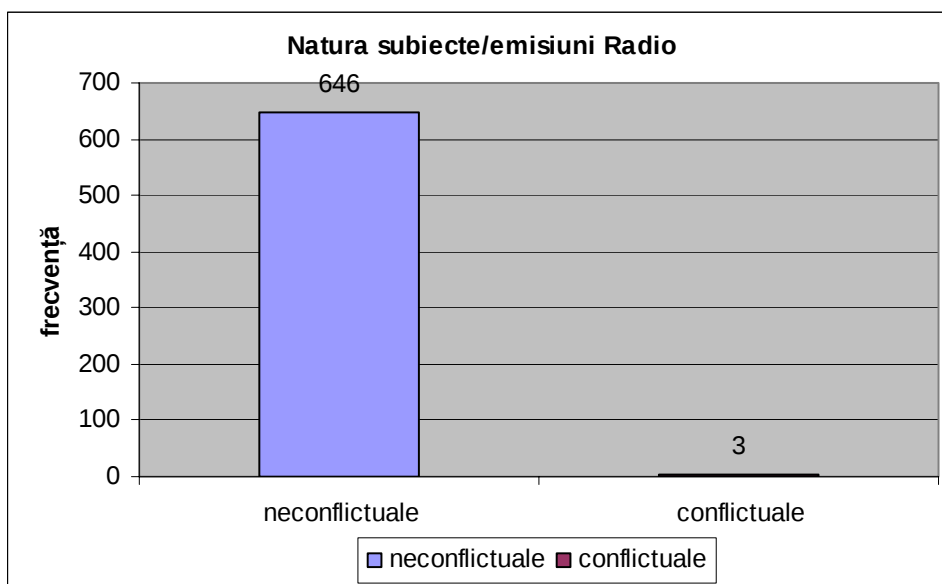
NATURA SUBIECTELOR/EMISIUNILOR

Rezultatele monitorizării indică asupra faptului că atât Radio Moldova, cât și TV Moldova 1 au dat preferință în subiecte/emisiuni tematice abordării pozitive a evenimentelor, faptelor, fenomenelor. Astfel, Radio Moldova a difuzat **646** de asemenea subiecte/emisiuni cu durata de **684459** secunde. Abordarea critică/negativă a fost aplicată în **3** cazuri pe durata de **2470** secunde.

Tabelul 11.1 Natura subiecte/emisiuni Radio

Natura	Total	%
neconflictuale	646	99,54
conflictuale	3	0,46

Diagrama nr. 1

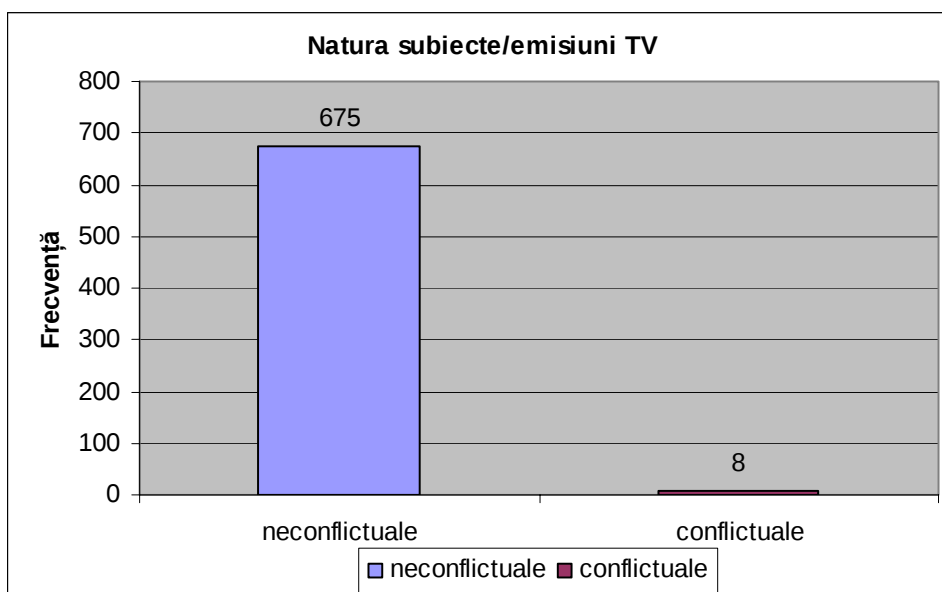

TV Moldova 1 în **675** subiecte/emisiuni (**741781** secunde) a prezentat evenimentele de referință în contexte pozitive sau neutre, iar în **8** cazuri (**2240** secunde) – în contexte critice/negative.

Tabelul 11.2 Natura subiecte/emisiuni TV

Natura	Total	%
neconflictuale	675	98,83
conflictuale	8	1,17

Diagrama nr.2

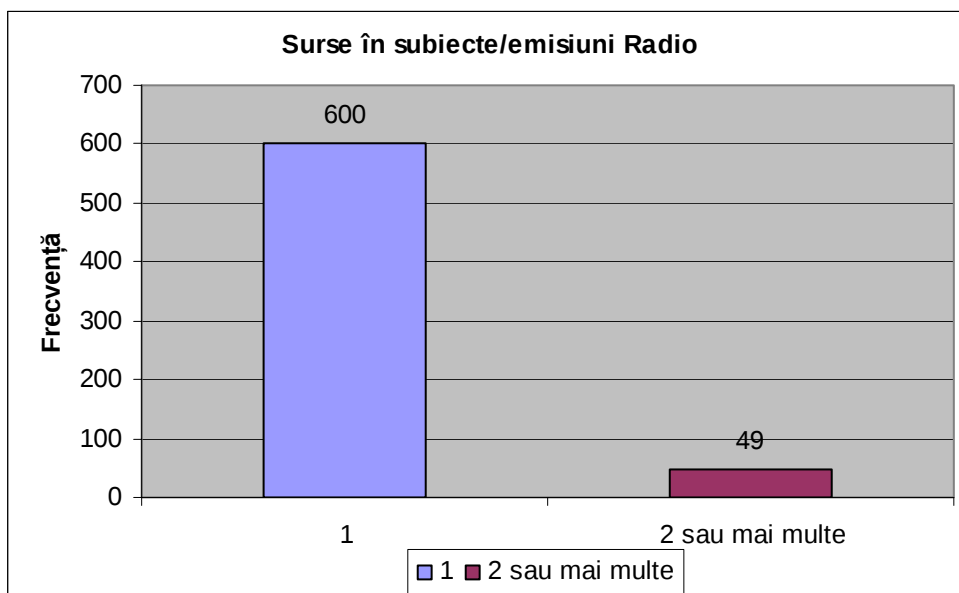
DIVERSITATEA SURSELOR

Majoritatea subiectelor/emisiunilor monitorizate la IPNA în luna ianuarie, s-au axat pe o singură sursă de documentare (a se vedea tabelele 11 și 12 și Diagrama nr 1). Acest fapt conduce la defavorizarea diversității de opinii, la interpretarea unilaterală a evenimentelor tratate, precum și la promovarea în cele mai multe cazuri doar a unei singure viziuni asupra faptelor, evenimentelor și fenomenelor.

Tabelul 12.1 Surse subiecte/emisiuni radio

Surse	Total	%
1	600	92,45
2 sau mai multe	49	7,55

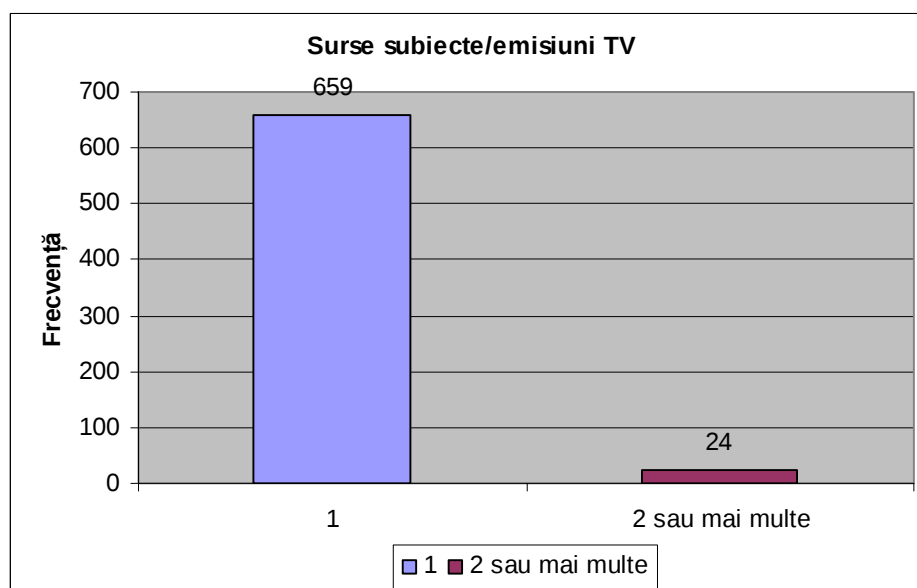
Diagrama nr.3

Tabelul 12.2 Surse subiecte/emisiuni tv

Surse	Total	%
1	659	96,49
2 sau mai multe	24	3,51

Diagrama nr.4

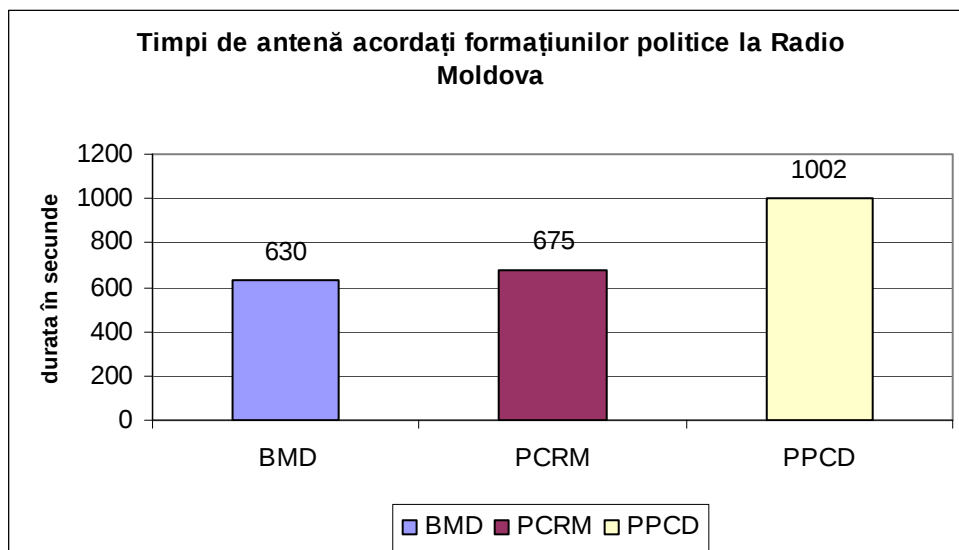

CONCLUZIE GENERALĂ

Rezultatele monitorizării serviciului de programe la TV Moldova 1 și Radio Moldova nu conferă IPNA Compania Teleradio Moldova substanța necesară de audiovizual public. La aproape șase luni de la proclamarea oficială a Companiei în cauză drept instituție publică, ea continuă să plătească tribut politicii editoriale, impropriei unei instituții aflate în serviciul publicului.

ANEXA NR.1 TIMPI DE ANTENĂ OFERIȚI DE IPNA COMPANIA TELERADIO MOLDOVA CONCURENȚILOR ELECTORALI.

Diagrama nr. 1

Radio Moldova

1. Timpi de antenă oferți gratuit:
 - PCRM 675 sec.
 - PPCD 1002 sec.
2. Timpi de antenă oferți contra plată:
 - BMD 630 sec

Diagrama nr. 2

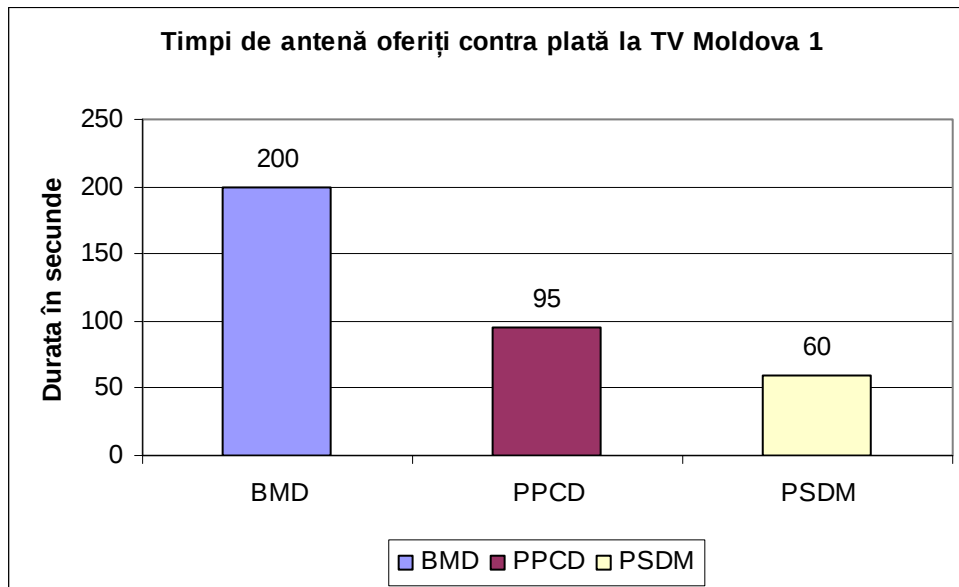
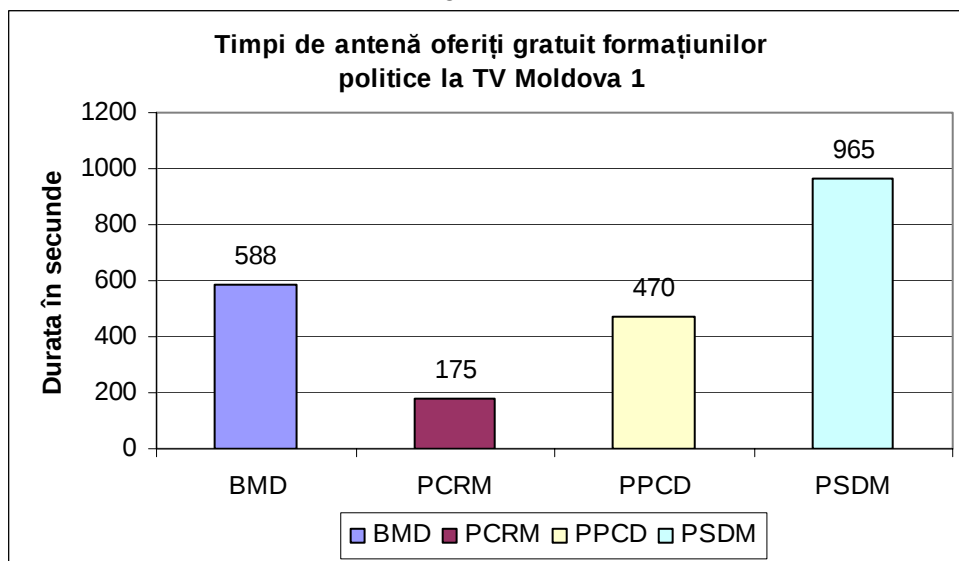

Diagrama nr. 3

Rezultatele monitorizării timpilor de antenă conduc la concluzia că atât IPNA Compania Teleradio Moldova cât și concurenții electorali vizați au acționat în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, vizând oferirea și utilizarea timpilor de antenă.